

Tegengestelde voorstellingen op festival Opera XXI

Wegens regenval geen revolutie

Met *Hold Your Horses* van Serge Verstocket heeft het festival Opera XXI, na Jan Fabres *Tragedy of a Friendship*, zijn tweede klepper. Al is die van een heel andere aard. Minder puber, meer student.

STEPHAN MOENS

Serge Verstocket heeft voor *Hold Your Horses* alles uit de kast gehaald: zijn eigen ensemble Champ d'Action – dat tegelijk als trashband functioneert –, een veelkop-pig harmonieorkest, een echte en een virtuele zangeres, een stofzuigerensemble, een kettingzaag, een filosoof (Jean Paul Van Bendegem leest Aristoteles en speelt op een speelgoedpiano), trekpaarden, een ballerina, een deel van het publiek en heel veel video. Een 'grand opéra de trash' moest het worden, een megaproject met weinig geld en veel burgerlijke ongehoorzaamheid.

Dat laatste uit zich in de leidraad van de voorstelling, de *198 Methods of Nonviolent Action* van Gene Sharp uit 1973. Het geeft de drie uur durende voorstelling iets nostalgisch. Bij momenten voel je je verplaatst naar het Amsterdam of Californië van de zestiger en zeventiger jaren, toen alles moest afgebroken worden ("opbreken is beter dan afbouwen"), provo heerste en je blote achterwerk aan de burgerij tonen als een politieke daad werd beschouwd.

Publieksparticipatie was ook belangrijk. En theorie: Anton Webern was God en John Cage zijn profeet. Al die dingen keren terug in de vele bedrijven en tussenspelen van de avond en worden gespiegeld aan vandaag: onze oorlogen, onze revoluties, ons virtueel protest.

De kristallisatiepunten zijn nochtans

die episodes waar Verstocket echt op de grand opéra inzet. Een eerste voorzichtige aanzet is het *Aida*-fragment met ballerina, dat via de zelfverbranding van een Tibetaanse monnik (met bijpassende hoorns) uitmondt in één golvende noot.

Maar de uitsmijter komt met een grandioze *Stomme van Portici*-pastiche vlak na de pauze. De geprojecteerde virtuele zangeres à la Hatsune Miku danst op een virtueuze trashversie van het beruchte duet 'Amour sacré de la patrie', die overgaat in een loeiharde orgie van belgitude, met een headbangend skinhead-Vlaanderen en een Wallonië vol jengelende glittermeisjes. Uiteraard worden er achteraf op straat geen kasseien opgebroken, al had Verstocket dat misschien gehoopt. Maar daarvoor regent het te veel.

Huiver door de zaal

Naast zulke excessieve momenten kent de avond ook zijn portie intellectualisme voor de kenner: lezingen van Webern over het twaalftoonsysteem, de wiskundige transformatie van de notenreeks BACH in de dito CAGE enzovoorts. Door die overdaad is het onwaarschijnlijk dat *Hold Your Horses* een klassieker in het repertoire wordt maar dat was wellicht ook niet de bedoeling. Interessanter is de vraag of de voorstelling over veertig jaar nog herinnerd wordt als een groots moment.

Overigens bood Opera XXI ook tegen-gif, bijvoorbeeld met de intimistische voorstelling *Lilith* van Muziektheater Transparant, die vorig jaar al op het Klarafestival en in Brugge te zien was. De prachtige zangeres Claron McFadden speelt er zeer menselijk het oer-drama van Lilith, Adam en God. Adam denkt een wereldorde te kunnen scheppen als evenbeeld van God en heer van de schepping; Lilith weet dat ze zelf deel uitmaakt van die geschapen natuur.

McFaddens tegenspeler als Adam is – op video – de betreurde Jeroen Willems. Er zijn momenten waarop dat samenspel zeer intiem is en dan gaat er een huiver door de zaal. Maar nooit wordt er een grens overschreden. En we realiseren ons nog maar eens dat ons taalgebied zijn beste acteur heeft verloren.

Hold Your Horses, nog op 3/10 in het Concertgebouw in Brugge.

**We realiseren ons
weer dat ons
taalgebied met
Jeroen Willems
zijn beste acteur
heeft verloren**

● Zangeres Claron McFadden en de betreurde Jeroen Willems op het videoscherm. © PEF WEYMAN